

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA“.)

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

A „Budapesti szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulata“-nak, a „Budapesti pinczér-egylet“, a „Fővárosi pinczér-kör“ az „Első magyar országos pinczemesterek és pinczemunkások egylete“, a „Budapesti kávéházisegéd-egylet“, a „Szatmár-németi pinczér-egylet“, a „Székesfehérvári pinczér-egylet“, a „Szombathelyi pinczér-betegsegélyző-egylet“, a „Kolozsvári pinczér-egylet“, „Győri pinczér-egylet“, a „Révkomáromi vendéglősök és kávéosok ipartársulata“, az „Aradi pinczér-egylet“-nek, a „Szabadkai“ pinczér-egylet“-nek és az „Aradi vendéglősök és kávéosok egyesület“-nek

➡ **H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.** ➡

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . frt 6.— Félévre . . . . . frt 3.—
Háromnegyed évre . . . . . „ 4.50 Évnegyedre . . . . . „ 1.50

LAPTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület, Duna-uteza 7. szám alatt.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

FELHÍVÁS

a hazai szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosokhoz!

Tisztelt szaktársak!

Ipartársulatunk kebelében már régebben megindult azon mozgalom, melynek célja egyrészt megvalósítani mindazon nagyobb szabású eszméket, melyek hivatva vannak a zilált viszonyokat megszüntetni, melyek iparunkra mind ez ideig bénítólag hatottak, nemkülönben fejlődésünket gátolták, valamint megszüntetni azon ólomsúlylyal reánk nehezdedő terheket, a melyek mai napság már miben sem lelik alapjukat; viszont célja létesíteni másrészt mindazon üdvös hatású intézményeket is, melyeket mulhatatlanul szükségeseknek tartunk arra, hogy közöttünk az önértetes és öntudatos hazafias szellem minél inkább fejlesztessek, létünk és jövőnk erkölcsileg és anyagilag is biztosíttassék, iparostársaink pedig részesüljenek azon elismerésben, mely őket feltétlenül megilleti s foglalják el a társadalomban azon helyet, melyet hivatvák betölteni.

Minél inkább foglalkoztunk mi ezen eszmékkal, annál inkább éreztük gyengeségünket, mert hiányzott ez ideig azon általános erkölcsi támogatás, mely létalapja nagyra törő eszmék megvalósításának.

Hogy már ez ideig nem csekély mérvben foglalkozunk mind ezen nagy horderővel bíró kérdésekkel, elég bizonyítékát adja annak lapunk alábbi része, mely bár kivonatossan, de tüzetesen foglalkozik az ezen kérdésekben megjelent cikkekkel, — mely kérdéseknek mielőbbi gyökeres megoldását mulhatatlanul szükségesnek tartjuk.

Ha egyenként lépünk a harcra, — mint azt eddig tettük — bár küzdhetünk, de erőnk, tehetségünk szétforgácsolódik s az eredmény vajmi csekély, sőt legtöbb esetben semmi; egyedül a tömörülés a vállvetett munka és egyöntetű eljárás lehet az, mely megtermi gyümölcseit, mely eredményezi a biztos győzelmet.

Ez oka annak, hogy t. szaktársak önökhöz fordulunk, s felhívjuk életkérdéseink megoldásának harcában mentül tömegesebben résztvenni.

Ez oka annak, hogy égető szükségét látjuk, egy az ország fővárosában Budapesten megtartandó országos vendéglős értekezletnek, melyre önöket ezennel a legszívélyesebb meghívjuk.

Mert minél tömegesebben jelentkeznek az ország különböző vidékeiről t. szaktársaink az értekezletben leendő részvételre annál nagyobb bizonyítéka és biztos hévmérője ez, azon általános érdeklődésnek, melylyel azon nagy eszmék, mint az „**Országos vendéglős szövetség alapítása**“, a **regále-ügy rendezése**“, „**országos vendéglős nyugdíjalap létesítés**“, „**iparágunk képesítésének kimondása**“ és a „**személyzet közvetítési ügyének rendezése**“ viseltetnek.

Ugyanezért felkérjük t. szaktársainkat, mikép részvételi nyilatkozataikat legkésőbb **1886. évi november hó 15-ig kizárólag** ipartársulatunk hivatalos helyiségébe (**Budapest, IV. Lipót utca 12. sz.**) beküldeni sziveskedjenek és pedig annál is inkább, **mert ha a jelzett időpontig vidéki szaktársaink kellő számban nem jelentkeznének, az országos értekezletet megtartani nem lehetne.**

Kellő számu jelentkezés esetében, jelentkezett szaktársaink az országos vendéglős értekezlet megtartásának napjáról külön meghívó útján fognak értesítettetni.

Fel tehát t. szaktársak Budapestre! Fel, az országos vendéglős értekezletre!

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulta nevében:

Walter Ferencz,
alelnök.

Gundel János,
elnök.

A U F R U F

an die vaterländischen Hôtelier's Gast- und Schankwirth.

Geehrte Collegen!

Schon vor geraumer Zeit entfaltete sich im Schoße unserer Genossenschaft eine Bewegung, deren Zweck es war, einestheils die hochwichtigen Ideen zu verwirklichen, welche berufen sind all' die zerrütteten Verhältnisse, welche unser Gewerbe beeinträchtigen, ja sogar das Gedeihen verhindern zu beseitigen, so auch die für uns unerträglichen Lasten — die bereits heute jedes weitere Motiv entbehren — wegzuschaffen; nicht minder ist der Zweck andererseits einzuführen all' die heilsamen Institutionen, welche wir für unumgänglich nothwendig erachten, daß in unserem Kreise der patriotische Geist, Selbstgefühl und Selbstbewußtsein je mehr entwickelt werde, unsere Existenz und Zukunft sowohl moralisch als materiell gesichert sei, und das unseren Gewerbsgenossen die ihnen unbedingt gebührende Anerkennung, wie die richtige Stelle im sozialen Leben zu Theil werde.

Je mehr wir uns mit diesen Ideen befaßten, umso mehr möchten wir unsere Schwäche anerkennen, denn es mangelte uns bis heute jene allgemeine moralische Unterstützung, die doch der alleinige Realgrund aller hochstrebenden Ideen ist.

Daß wir uns seit längerer Zeit hindurch mit unseren wichtigen Lebensfragen befaßten, liefert hiefür genügenden Beweis unser Fachorgan weiter abwärts, mit Aufzählung sämmtlicher in dieser Beziehung erschienenen Artikel, aus welcher allen genau ersichtlich ist die Dringlichkeit der radikalen Lösung dieser Fragen.

Wenn wir vereinzelt in die Schranken treten — wie wir es bis heute gethan — können wir zwar den Kampf antreten, jedoch zersplittert sich die Kraft und jede Fähigkeit, so ist das Resultat sehr gering, ja sogar das Bestreben in den meisten Fällen resultatlos; hingegen wenn wir uns consolidiren um mit vereinten Kräften der Sache zugreifen, sind wir eine Macht und unser Sieg ist sicher.

Dies ist der Beweggrund, daß wir uns an unsere geehrten Collegen wenden, und sie ersuchen, daß sie sich je zahlreicher in der Debatte unserer wichtigsten Lebensfragen betheiligen mögen.

Dies ist das Motiv, daß wir es für dringend nothwendig erachten, einen Landes-Gastwirth-Tag in der Landes-Hauptstadt Budapest abzuhalten, zu welcher wir Sie am herzlichsten einladen.

Je zahlreicher unsere geehrten Herren Collegen — von verschiedenen Gegenden des Landes — sich zur Theilnahme an dem Gastwirth-Tag melden; umso ein größerer Beweis dafür, daß sich unsere Collegen für die Verwirklichung der großen Ideen, als **Gründung eines „Landes-Gastwirth-Verbandes“**, **„Regelung des Regalwesens“**, **Gründung eines „Landes-Gastwirth-Pensionsfondes“**, **„Erwirkung, daß unser Gewerbe auch zu Qualifikation gebunden sei“**, **„Regelung des Personal-Vermittlungswesens“** interessiren.

Demzufolge ersuchen wir unsere Herren Collegen, daß sie ihre schriftlichen Erklärungen, bezüglich der Theilnahme an dem Landes-Gastwirth-Tag, **längstens bis inclusive 15. November 1886, an unsere Genossenschafts-Kassazie (Budapest, IV., Lipót-utca 12) einsenden mögen, und das umso mehr, da die Abhaltung des Landes-Gastwirth-Tages von der Betheiligung unserer Provinz-Collegen abhängig ist.**

Inwiefern eine genügende Anzahl der Herren Provinz-Collegen sich zur Theilnahme meldet, werden die sich angemeldeten Herren Collegen, mittelst einer separaten Einladung vom Termine des Gastwirth-Tages verständigt.

Auf demnach geehrte Collegen nach Budapest! Auf zum Landes-Gastwirth-Tag!

Im Namen der Budapester Hôtelier, Gast- und Schankwirth-Genossenschaft:

Franz Walter,
Vice-Präses.

Johann Gundel,
Präses.

A regáléjog megváltásáról.

A „Neues Pester Journal“ f. évi 6. számában megjelent vezércikkje a regáléjog beváltásáról szól és azon nehézségekről is, melyek annak megvalósulásának útjában állanak.

En magam örültem ezen vezércikknek és meg vagyok győződve arról is, hogy velem együtt sok ezer ember hazánkban azt örömmel üdvözölte. Legyen megengedve én nekem is, hogy ezen vezércikket saját tapasztalásaim és legbensőbb meggyőződésem által kibővítem; talán némileg fog sikerülni ezen vezércikkben felemlített rettegéseket szétszórni.

Az italmérségi jog, ezen még a középkorból származó rémkép, mely az egész világon nem létezik, csakis szeretett hazánkban, amely egy államot az államban képez és a mely visszaemlékeztet a dézsmai, robot és a kinpadi időkre; hanem ép oly kevés korszerű mint azok, már régen örök nyugalomra ment volna, ha azok, akik hivatta vannak beváltását valósítani, legnagyobb részben regáléjog tulajdonosok nem volnának, és mint azok ezen jog fenntartásából nem huznák a legnagyobb hasznot; mert minél tovább elhúzódik, annál jobban lehet azt kizsákmányolni és jövedelmét emelni; hogy az egykori beváltásánál minél nagyobb megváltási árt elérhessenek. Hanem minél tovább kihúzódik ezen időpont, annál nehezebb lesz annak megvalósulása, míg végre lehetlenné válik.

Már ideje volna annak, hogy a magas kormány komolyan kezébe venné ezen ügyet és én meg vagyok győződve, hogy már régen meg felelt volna annak, ha tudomása volna arról, mily irtózatossá módon kizsákmányolják szeretett hazánk sok helyén ezen italmérségi jogot; főképen ott, ahol az érbe van adva és többnyire rosszlelkű emberek kezében van; hogy mennyire a borfogyasztás károsítva van, ez által, midőn sőt a legjobb borvidéken ezen bérlők drága és egyszersmind ihatatlan bor kimérésének következtében, a köznépet mindinkább a szesz karjaiba hajtják.

Oly vidéken, ahol önálló koresmárosok vannak a regale pedig érbe van adva, kénytelenek a bort (?) a regalébérlőtől vásárolni vagy magas illeték és kínos ingerkedés mellett azt beváltani.

A sokból csak egy példát akarok említeni; Szatmár-Németi sz. k. városában ezelőtt a polgári italmérségi jog állott fenn, kapcsolatban azzal, hogy a szőlőtulajdonosok jogosítva voltak termésüket a szűret azután 3 hóig, az úgynevezett „kántor-koresmába“ elárúsítani, — a polgári jogon nyitott koresmákon elárúsított bor pedig, a városnak esapbér czímen bizonyos illetéket fizetett — ezen kezelésmódja a regale-jognak mig egyrészt némi patriarhális jelleggel viselt és a fogyasztó közönséget kielégítette, a mennyiben a verseny-tere szabad volt, más oldalról a városnak, mint regale-jogtulajdonosnak az időkhöz mért kellő hasznot behajtotta! — azonban az idők változtak, a város szükségletei növekedése folytán, elhatározva lett a regale jogot érbe adni és pedig akként, hogy a bérlő van jogosítva az egész város területén bort mérteni; olyat a milyen neki tetszik és oly árban a mint ő akarja; az fel lett használva oly mértékben hogy mig Szatmár és vidékén bor vehető a termelőktől 6—8—10 frtért, 2—4 éves bor 11—16 frtért hektoliterenként, a bérlő az így bevett borokat kiadja vendéglőkre 24, 34, 40 frtért.

A sörnél hasonló eset áll fenn: egy hektoliter sör bevásárlási ára 12½ frt s az elmerő vendéglős fizet 25 frtot.

Vannak csakugyan oly vidékek is, ahol

ezen bérlők sok mérföldnyi környültre az összes regalét érben tartják. — Ott koresmáros már nem létezik; ott csak úgynevezett csapások vannak, kik egyszerű bérmunkások, kik gazdájuk kegyelmének ki vannak téve és jaj annak, ki merészli ihatatlan borait rossznak találni.

Mily nagy áldás volna az, nem csak a bortermelő hanem az állam jövedelmére nézve is, ha ezen emberjogot lábbal tapodó osztályzat (kevés kivétellel) egy csapással megsemmisítve lenne.

Ha ott, ahol ma csak csapások vannak kényszerítve, egy regale bérlőnek italaikat kimérni, tisztességes koresmárosok letelepednek kik olcsó és tiszta egészséges bort kimérnek, akkor aztán azon kisebb bortermelő is jobb kelendőségi környéket fog találni rossz boráért, a ki nincsen ama kényelmes helyzetben bort az országos mintapinczébe küldeni, melyért évente sok ezer forintot áldoznak, hogy egy néhány magas és gazdag urak borait jó áron eladhassák; mert a szegény bortermelőnek, kinek ezen mintapincze alapításával segédkezet akartak nyújtani, hanem aki kényszerítve van borát minél előbb elárúsítani, hogy pénzéhez jusson, annak rózsza nem nyílik az országos minta pinczében, mert ott sok türelem és kitartás kell, míg borból pénzt csinálnak.

Áttérve a sörgyártásra, mely bizonyosan tetemes jövedelmi forrást képez a kinstár jövedelmének. Az már hosszú évek óta, talán a fővároson kívül, alig említésre méltó haladást mutat ki. A dolog veleje abban fekszik, hogy a regale bérlők részéről monopoliumot gyakorolnak, miszerint a sörfogyasztásáról is több százalékot vesznek p. o. felső magyarország egyik jelentékenyebbik városában, koresmáros kényszerítve van egy üveg kőbányai sört, melyet a fővárosunkban 12 krért adják, a bérlőtől 28 krért vásárolni.

Hasonló viszony, hanem még nagyobb mértékben, áll fenn a likör és szeszeldásnál, itt is a sok közül egy példával akarok szolgálni: Hazánk legnagyobb városa egyikében ha p. o. a vendéglős vagy kávé s a regalébérlőnek szeszest italaikat oly rossznak találja, hogy vendégeinek azokat ki nem szolgálhatja, és azokat más helyről szerzi magának, köteles a regalébérlőjének minden hectol. rum, szilvorum stb. után 50 frtot regalét lefizetni.

Ezen szomorú tényleírás után vagyok oly bátor egy pár rövid kérdést föltenni.

Ó Exzellenziája, a belügyminiszter ur egész helyesen azt állítja, hogy az eddigi regalétulajdonosok érdekeit sérteni nem szabad. Hanem köteles-e a magas kormány ily állapotokat még tovább tünni, hogy az illető regalébérlők 2—300 percentnyi nyereséget huznak az italok eladásáról?

Tünnie kell azt, hogy egyes bérlők meggazdagodása miatt egy egész néposztály szenvedjen? (ezen osztály alatt a bortermelők ép úgy mint a koresmárosok vannak érve) úgy hogy alig tarthatják fenn magukat családjaikkal.

Nem és ezerszer nem! lehetetlen, hogy a magas kormány tudomása volna ezen dolgokról. Megengedem, hogy egyes tisztességes bérlők is vannak, kik csak fenntartásuk érdekében kénytelenek az árlejtés alkalmával a legmagasabb összegett elfogadni, hanem azok egyes kivételek.

Felteszem még azon kérdést:

Miért köteles a főváros, ha a regale díjakat felemelni szükségesnek találja, a mi fájdalom az utolsó években már ismét tetemesen előfordult, a magas miniszterelnök ur engedelmét kieszkölni? Hol marad itten a kellő

mérték, ha másoknak meg van engedve saját szabadjára azt kiaknázni?

Mi a regale megváltását illeti, szerény nézetem az, hogy annak végrehajtása sokkal könnyebb, mint sokan gondolják. Kezdjük fővárosunknál a hol a regale jövedelme 5%-el számítva egy 7 milliomos tőkének megfelel. Ezen 7 milliomos tőkének beváltása nem esik a magas kormány terhére, ha a fővárosnak megengedik, hogy a regale díjakat a bor és pálinka árán a vámsorompóknál szedhessék be, úgy mint tényleg már évek óta a sörnél történik. Egy szóval a fővárosra nézve a regale jogot Octroiba kellene átválttatni, és a magas kormány 7 milliomról kevesebbet kellene számítania.

Ép oly könnyen a vidéken is történhetne a megváltás.

Hanem ott mindennek előtt új törvényt kellene életbe léptetni, és pedig oly törvényt mely a regale további kizsákmányolását megakadályozná. Továbbá: a regale érbeadást olyanoknak, kik azt személynél nem gyakorolják, szigoruan kellene tiltani; ép úgy egy és ugyanazon személynek legfeljebb egy-két hasonló üzletet gyakorolni megengedhető volna.

Akkor aztán azon időpont volna elérve hogy az összes regalét Octroiba lehessen átválttatni; tudvalevő a jövedelem szoros vizsgálat alá vetése után, hogy jogosítva van-e regale jogtulajdonos, vagy annak bérlője 2—3 százalékot az italok kimérésnél beszédni.

Egy csapással volna ezen kunkötés keresztül vágva és az, a mit ma még lehetetlennek tartanak könnyen átszalható akadálynak tekintethetők. Ezen ma átkokkal terhelt regalérémkép áldás-teljesé válik a haza és kormány javára ép úgy, mint a regalétulajdonosok javára is. Az áldozatokért melyet a kormány részéről hoznak nem csak bő kamatozás volna elérhető, hanem ezer meg ezerek áldása csatlakozna ezen vívmányhoz.

Csak egy seregecske elégületlennek volnának, kik ma vampir gyanánt a nép veritékén szivogatnak és kik ezen gyalázó nyereséget többre besülik, mint egy tisztességes kereset módot.

Gnudel János.

Zur Frage der Regalienablösung.

Sehr geehrter Herr Redakteur!

Gestatten Sie mir, daß ich Ihnen, meiner Ueberzeugung nach von Tausenden mit Freuden begrüßten und einen neuen Hoffnungsstrahl erweckenden Leitartikel über die Ablösung der Regalien in Nr. 6 Ihres geschätzten Blattes theilweise durch meine Erfahrungen ergänze, theilweise Ihre Befürchtungen wegen Undurchführbarkeit der Ablösung derselben zu zerstreuen suche.

Das Schanregale, welches nur noch in unserem Vaterlande existirt, wäre längst, gleich den sonstigen Ueberrechten des Mittelalters, Robot, Zehent, Folter etc., zu Grabe getragen, wenn nicht die meisten von Denjenigen, in deren Macht-sphäre es liegt und deren Pflicht es wäre, für die Ablösung desselben einzutreten, größtentheils selbst als Regalienbesitzer an der Aufrechterhaltung dieses Rechtes interessirt wären. Denn je länger die Ablösung verzögert wird, desto mehr kann dasselbe ausgebeutet und der Ertrag desselben erhöht werden, um bei einstmaliger Ablösung eine je größere Ablösungssumme zu erzielen. Je länger jedoch dieser Zeitpunkt hinausgerückt wird, desto schwerer die Ablösung bis sie schließlich ganz zur Unmöglichkeit wird.

Es ist wahrlich die höchste Zeit, daß die hohe Regierung ein energisches Fact gebietet, welches meiner Ueberzeugung nach schon längst ausgesprochen wäre, wenn die hohe Regierung davon Kenntniß hätte, in welcher grauenerregender

der Weise das Schankregale in einem großen Theile unseres Vaterlandes, besonders dort, wo dasselbe verpachtet ist, wie dies oft genug vorkommt, von gewissenlosen Menschen ausgebeutet wird. In welcher Weise der Weinkonsum im Lande durch den Fortbestand des Regales geschädigt wird, ist leicht zu ermessen, da dem Volke selbst in den besten Weingegenden nur theurer und größtentheils ungenießbarer Wein geboten und dasselbe dadurch immer mehr und mehr dem Gemüthe des Fusels, des Branntweins zugeführt wird.

In solchen Gegenden, wo das Regale wohl verpachtet ist, es aber doch auch selbstständige Wirthe gibt, ist der Wirth verpflichtet, seinen Weinbedarf vom Regalpächter zu beziehen oder eine enorme Abfindungsgebühr zu bezahlen und sich dabei noch allen möglichen Chikanen aussetzen.

Ich will von den vielen nur ein Beispiel erwähnen: In der freien Reichsstadt Szatmár-Némethi war es früher dem Weinproduzenten gestattet, drei Monate lang nach der Weinlese sein Produkt in der sogenannten „Kantor koresma“ auszuschänken, während es auch mit bürgerlichem Schankrechte versehene Wirthshäuser gab, von welchen von Seite der Stadt für den ausgeschänkten Wein eine gewisse Gebühr eingehoben wurde. Diese Handhabung des Regalrechtes trug einestheils einen gewissen patriarchalischen Charakter an sich, das konsumierende Publikum war befriedigt und anderentheils hatte doch auch die Stadt einen entsprechenden Nutzen. Doch die Zeiten änderten sich. Eines schönen Tages wurde seitens der Stadt der Beschluß gefaßt, das Regale zu verpachten. Dem Pächter wurde gleichzeitig das Recht ertheilt auf dem ganzen Gebiete der Stadt nur allein seinen Wein auszuschänken zu lassen, ohne Rücksicht auf Qualität und Preis und selbstverständlich ohne irgend welche Konkurrenz fürchten zu müssen. So kam es, daß, während sich in Szatmár die Weinpreise für neuen Wein auf 8 bis 10 fl. für drei- bis vierjährige Weine auf 11 bis 16 fl. stellen, der Wirth dem Pächter 20, 34 und 40 fl. bezahlen mußte, also nur circa 300 Perzent; bei Bier nimmt man mit etwas weniger vorlieb, nämlich mit circa 100 Perzent.

Gibt es ja auch Gegenden, wo einzelne Pächter auf viele Meilen im Umkreise sämtliche Regalien in Pacht haben. Dort gibt es keinen Wirth mehr, sondern nur sogenannte Zapfenschänker, welche ihren Schänkerlohn bekommen und der Gnade ihres Herrn und Meisters unbedingt preisgegeben sind. Wehe dem, der es wagt, den zu stark nach Fusel riechenden Wein, für schlecht zu finden.

Welch ein Segen wäre es für den Weinproduzenten und für das ganze Land, wenn die gewissenlosen Regalpächter beseitigt und der Bevölkerung für billiges Geld ein gesunder Naturwein geboten würde! Dann würde auch der kleine Weinproduzent ein besseres Absatzgebiet für seinen Wein finden, welcher heute nicht — gleich den großen und reichen Gutsbesitzern — in der angenehmen Lage ist, seine Weine in den Landesmuskelfeller senden zu können, für welchen jährlich Tausende geopfert werden, um für einzelne hohe, reiche Herrn ein gutes Absatzgebiet zu sichern für ihre Weine; denn dem kleineren Produzenten, dem eigentlich durch die Errichtung des Landesmuskelfellers unter die Arme gegriffen werden sollte, der aber angewiesen ist, seine Weine rasch zu verkaufen, um zu Geld zu kommen, blüht im Landesmuskelfeller keine Rose; dort muß man viel Geduld und Ausdauer besitzen, bis Wein zu Geld gemacht wird.

Die Bierproduktion, welche gewiß auch eine bedeutende Einnahmequelle für den Staatsfiskus

bildet, hat seit vielen Jahren, vielleicht mit einziger Ausnahme der Hauptstadt, kaum eine nennenswerthe Zunahme aufzuweisen. Und dies ist kein Wunder, da von Seite der Regalpächter ein förmliches Monopol ausgeübt und den Bierschänkern mitunter 13 fl. per Hektoliter als Regalgebühr abgenommen wird. In einer der bedeutendsten Städte Oberungarns muß der Wirth dem Regalpächter die Flasche Steinbrucher Bier, welche in der Hauptstadt mit 12 fr. verkauft wird, mit 28 fr. bezahlen.

In vielleicht noch erhöhtem Maße wird der Ausschank von Branntwein und Liqueur ausgebeutet. In einer der größten Provinzstädte z. B. muß der Cafetier oder Gastwirth, wenn er die Getränke den Regalpächters zu schlecht findet und selbe von Anderen bezieht, dem Regalpächter für Slivowitz, Rum u. pr. Hektoliter fünfzig Gulden als Regalgebühr bezahlen.

Dies in knappen Umrissen ein kleines Bild unserer Regalzustände. Es drängt sich hier von selbst die Frage auf, ob die hohe Regierung gezwungen ist, auch fernerhin solche Zustände zu dulden, daß ein Regalpächter zwei- bis dreihundertprozentigen Nutzen aus dem Verkauf der Getränke ziehen könne; ob sie es dulden muß, daß, um eine Anzahl Regalpächter zu bereichern, viele Tausende Wirthe und Weinproduzenten sich kaum mit ihren Familien erhalten können? Ich behaupte nein und wieder nein! Denn es ist unmöglich, daß die hohe Regierung davon Kenntniß habe, sonst wäre diesem Uebelstande schon längst abgeholfen. Ich gebe zu, daß es auch anständige Pächter gibt, welche nur im Interesse der Selbsterhaltung gezwungen sind, bei Gelegenheit der Concurrenzausschreibungen die höchsten Summen zu acceptiren, doch dies sind nur Ausnahmen.

Eine Frage erlaube ich mir noch, da es sich schon um die Interessen der Regaleigentümer handelt: Weshalb ist die Hauptstadt, welche doch Eigenthümerin des Regalrechtes auf ihrem Territorium ist, verpflichtet, wenn sie die Erhöhung der Regaltaxen für nöthig findet, was leider in den letzten Jahren, und zwar in bedeutendem Maße vorgekommen, die Bewilligung des hohen Ministeriums zu erlangen? Wo bleibt das gleiche Recht für Alle, wenn es Anderen gestattet ist, dieses Recht nach eigener Willkür auszubeuten?

Was die Einlösung des Regale selbst betrifft, ist meine unmaßgebliche Meinung die, daß ein Gesetz geschaffen werden müßte, welches das Regale mit der Verzehrungssteuer verbindet, mit einem Worte: das Octroi. Wie leicht wäre es z. B. in unserer Hauptstadt, wo das Erträgniß des Regale bei fünf Perzent Verzinsung einem Capitale von sieben Millionen entspricht, wenn derselben gestattet würde, ihr Regale bei den Mauthlinien einzuhoben, wie es thatsächlich beim Biere schon der Fall ist; wie leicht und ohne jedweden besonderen Apparat ginge die Ablösung von statten.

Was die Ablösung in der Provinz anbelangt, müßte, bevor dieselbe ins Leben tritt, der erhöhten Ausbeutung des Regale Inhalt geboten werden. Ferner müßte die Verpachtung der Regalien an solche, welche das Gewerbe nicht persönlich betreiben, bei strenger Strafe verboten werden: überhaupt dürfte ein und dieselbe Person nur ein, höchstens zwei derartige Geschäfte betreiben.

Dann wäre der Zeitpunkt erreicht, wo die hohe Regierung das Regale in ein Octroi umwandeln könnte, selbstverständlich nach vorhergegangener genauer Prüfung des Erträgnisses, nämlich ob 1—2 oder 300 Perzent des Konsumes berechtigter Weise eingehoben werden darf oder nicht.

Mit einem Schlage wäre der gordische

Knoten durchhauen und das, was man heute für fast unmöglich hält, würde als ein leicht zu überwindendes Hinderniß betrachtet werden und der Fluch, der heute auf dem Regalrechte haftet, würde sich in Segen verwandeln zum Wohle des Staates sowohl, als auch der Regalienbesitzer. Für die Opfer, welche von Seite des Staates gebraucht würden, wäre nicht nur eine reichliche Verzinsung zu erwarten, sondern der Segen von Tausenden würde diese That begleiten. Nur ein Häuflein Unzufriedener würde es geben, die heute gleich Vampyren an dem Marke des Volkes saugen, und diesen schmählichen Gewinn einem ehrlichen Erwerb vorziehen.

B u d a p e s t 21. Januar 1886.

Johann Gundel.

A „Neus Pester Journal“ e cikk végén, azon megjegyzést teszi, hogy a regálejog Octroi átváltóztatására a városokban nagy nehézség nem forog fenn, hanem a vidéken sokkal nehezebb lesz az Octroi beszedése.

En az ellen ezen kérdést teszem fel, hogy van-e ma magyarhonban borfogyasztó, aki fogyasztási adót nem fizet? az én meggyőződése az, hogy nem; és mily könnyen lehet a regale díjakat Octroi átváltóztatásánál a fogyasztási adóval együtt beszedni. Hanem ezen dolgot lelkiismeretesen kell a községek kezébe átadni és nem árverés útján, a legtöbbet ígéro bérlőnek.

A regále jog megváltásának csak is akkor lesz tökéletes sikere és orvoslása, ha a bajt gyökerében megtámadják, mert ha csak névleg változtatnak a dolgon, úgy a magas kormánynak időpazarlás és milliomos pénzköltésébe fog kerülni, de a régi fenálló viszonyokon gyökeresen változtatva még sem leend, mivel ha az eddigi regálejog tulajdonosoktól a jogot megváltva, a községek rendelkezésére bocsátják, ezek ismét önkényüleg azt érbe adják, úgy az eddigi viszonyokon lényegesen változtatva soha nem lesz.

A nyugdíjalapról.

Nemesebb érzés nem egyhamar tölti el a folytonos munka között élő férfit keblét, mint ama tudat, hogy hosszú évi nehéz munka után, hátralevő napjaimat gond nélkül és úgy tölthetem, hogy mások könnyületéhez, nemes szívéhez appellálni nem vagyok kénytelen. Ez indított engem arra, hogy a bpesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok közgyűlésén egy nyugdíj-alap létesítése iránt indítványt tegyek.

Meg történt. Elfogadtatott. Előmunkálatok folynak. Mi van tehát hátra?

Felébredni a lethargiából, melyben még mindig vagyunk, tömörülni, vállvetve támogatni az eszmét, hogy testé legyen s hogy beteljesedjék rajtunk is a: „Segits magadon, Isten is megsegít“ elvitázhatlan igazság.

A nyugdíj-alap, melyet létesíteni mindnyájunk érdekében szükségesnek s fontosnak tartok; nézetem szerint a következő feltételek mellett volna keresztül vihető.

Az élvezendő nyugdíj-küles volna, az egyes által teljesített évi befizetés kétszerese 20 év után, mi az által eszkö-

zölt befizetés kamatos kamataját is tőkének számítva, 6%-ának felelné meg. Vagyis:

Aki havi 5 frt befizetésére kötelezné magát, az nyugdíjkép élvezne 20 év után haláláig minden évben 120 frtot, özvegye pedig ennek $\frac{3}{4}$ részét szintén haláláig.

A nyugdíjalap, mint külön intézmény az ipartársulattól teljesen önállóan kezeltetnék. A vezetést egy elnök, egy alelnök, egy pénztárnok, egy ellenőr, egy könyvivő és legfeljebb 12 választmányi tag eszközölné, kik közül a könyvivőt kivéven a többi állás tiszteletbeli és hat évig tartó.

20 éven belüli elhalálozásnál a befizetett összeg kamatok nélkül visszafizetetik a törvényes örökösöknek.

Önként való kilépésnél azonban a befizetett összeg egy harmad része és a kamatok tartatnak vissza.

Ezen és ehhez hasonló pontozatok szerint óhajtanám a nyugdíj-alap létrejöttét, mert így meg vagyok győződve arról, hogy főleg akkor, midőn tagjaink az alapot kisebb-nagyobb mértékben olesó % mellett hitelkép is igénybe veendik, nemcsak biztositva látjuk, de sőt virágzásnak indulva üdvözölhetjük magát a filléreinkből alkotott amaz intézményt, mely biztositja számunkra a testi és lelki nyugalmat ama korban, midőn már a munkát végezni képesek nem vagyunk.

Megkimél bennünket a gyakori arczpirulástól s az erkölcsi súlyedéstől.

Végzem soraim, melynek folytatását akkora ígérem, midőn már az ügy teljes tisztán fog előttünk állani, amaz óhajom kifejezésével, vajha mennél számosabban tömörülne, hogy így megalkotható lenne e mindnyájunk közös java.

Legyen jelszavunk: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.

WALTER FERENCZ.

Der Pensionsfond.

Kein edleres Gefühl kann die Brust eines fortwährend arbeitenden Mannes erfüllen, als das Bewußtsein, daß ich durch meiner eigenen Kraft und durch einer Institution bei meinem Gewerbe, in die angenehme Lage komme, meine alten Tage gesichert zu sehen, und nicht wie bisher der Barmherzigkeit oder der Mildherzigkeit meiner Mitmenschen zur Last fallen. Dies waren die Beweggründe und die Leuchten die mich zwangen und drängten, eine solche Institution unserem Gewerbe bei der Generalversammlung der Budapester Hotelier-, Gast- und Schankwirths Genossenschaft vorzuschlagen.

Der Vorschlag und Proposition ist erfolgt, er wurde auch angenommen. Was ist es, das uns fehlt?

Das Erwachen aus der Lethargie (in welcher wir leider immer zurückfallen). Erhalten wir diese uns nutzbringende Idee und trachten wir aus dieser Idee einen Körper zu bilden und diesem Körper trachten wir mit vereinten Kräften Leben zu geben, schaffen wir und rufen wir: „Helfen wir uns selbst und Gott wird uns helfen.“

Der Pensionsfond, dessen Gründung ich in unser aller Interesse für wichtig und nothwendig halte, wäre nach meiner Ansicht unter folgenden Modalitäten durchzuführen:

Der Schlüssel zu der genießenden Jahresrente wäre das doppelte der jährlichen Einzahlungssumme nach 20 Jahren, was den 6% Zinsen der eingezahlten Summen sammt Zinsen und Zinseszinsen entsprechen würde, das heißt:

Wenn einer unserer Genossen sich 5 fl. monatlich zu zahlen verpflichtet, so bekommt er nach 20 Jahren 120 fl. Jahresrente bis zum Ableben, eventuell dessen Witwe $\frac{3}{4}$ Theil der Jahresrente wieder bis zum Ableben. Die Jahresrenten sind dann natürlich mit den Einzahlungen im Verhältnisse etwa höher oder niedriger. Auch kann nach dem Alter eingezahlt werden, immer nach der Tabelle und im Verhältnisse mit der Berechnung.

Der Pensionsfond ist als eine separate Institution ganz gesondert von der Genossenschaft zu leiten. Die Leitung würde aus einem Präsidenten, Vize-Präsidenten, Cassier, Controllor und aus höchstens 12 Ausschuß-Mitglieder bestehen. Die oberwähnten Funktionäre sind mit Ausnahme des Buchhalters Ehrenämter, da deren Bekleidung ohne Recompense ist, sie werden für die Dauer von 6 Jahren gewählt.

Bei innerhalb 20 Jahren erfolgten Ableben wird das ganze eingezahlte Capital, jedoch ohne Zinsen, an die rechtmäßigen Erben ausbezahlt.

Bei freiwilligen Austritte aber werden ein Drittel der Einzahlung und die Interessen rückbehalten.

Diesen und diesen ähnlichen Punkten angemessen stelle ich mir den Pensionsfond vor. Ich bin überzeugt daß besonders dann, wenn aus diesem Fonde ein kleiner Creditverein für die Pensionsmitglieder gegen billige % sich bilden würde, unser Gewerbe einer blühenderen Zukunft und jeder einzelne wieder einer sicheren Verpflegung auf seinen alten Tagen entgegensehen würde, auf diese Weise auch die allgemeine Achtung für das Gewerbe anerkannt werden wird.

Ich schließe meine Zeilen, deren Fortsetzung ich für dann verspreche, wenn das klare Laborat dieser Institution vor mir sein wird, bis dann bitte ich, wenn je mehr sich dieser Fahne scharen um mit vereinten Kräften etwas auszurichten, so halten wir immer das Sprichwort vor uns: „Helfen wir uns selbst und Gott wird uns helfen.“

FRANZ WALTER.

Egyesült erővel.

Mit ér az írott malaszt, ha papíron marad, nincs követője? Minden elvnek, hitnek nemes eszmének apostolai eleinte megfeszített erővel, csüggedést nem ismerve küzdöttek a cél hirdetésében, mert tudták azt, hogy nehezen értik meg. S ha régente nagy munkába került egy eszmét táj körben kiterjeszteni, hogy menne az manapság hamar? Hiszen haladó korunkban gombamódra szaporodnak az egyesületek, melyeknek alapítói lépé csalják a hiszékenyeket, nagy hű hót csapnak, s a mikor ébrednek, belátják, hogy az elért cél: semmi. Természetes, hogy a közönség, az eszme iránt érdeklődő tartózkodva áll az elv hirdetői táborában, vagy közönyös, hideg marad s távol tartja magát.

Tudjuk mi jól, mily nagy sisifusi munkához fogtunk, nem vártunk odaadó lelkesülést mindenkittől, de hitünk, erőnk nem lankadt, sőt megkétszereződött, mert oly emberek állottak a kitűzött cél elére kik iparunk különféle ágaiiban erős karokkal tartják a zászlót, melyre csak e két szó van felírva: „Egyesült erővel!”, E férfiak szívükön hordozzák azon eszméket,

melyeket lapunk hangoztat. Lobogtatják a szövétneket, melynek világánál tiszta fényben ragyog az irány, Igen! Ok meg vannak mélyen győződve arról, hogy győzni kell, s vendéglői iparágunknak fel kell virágoznia.

Azt tartják mit a latin nép: Az összetartás által a dolgok apródonként növekednek, az egyenetlenség, fagyos hidegség által pedig a nagy dolgok is kicsinyekké lesznek. A vendéglősök széles Magyarországhban szerte azon fájdalmas, szomorú tapasztalatra ébredtek, hogy csak ott állnak a regale ügyet illetőleg, mint a szabadságharc előtti időkben, s talán akkor, midőn még egyes főurak tulajdonát képezte a regale, nem volt annak bérlése oly nehéz, nem volt oly drága, mint most, midőn községek, városok veszik meg a regale-jogot, vagy magánosok kapzsi pénzsovárságát nem képesek a vendéglősök, koreszmárosok kielégíteni, mivel a bérösszeg túlhajtott, magas s a közönség pénzsűk világban oly gyengén látogatja helyiségeiket, hogy nemcsak hasznuk nincs, de még megélhetésük, tisztességes existenciájuk is meg van ingatva

A regalét illetőleg napról-napra szaporodnak a visszaélések, s a foganatba vett megváltási módzatok nemcsak hogy nem célirányosak, nemcsak hogy nem javítják a régi helyzetet, hanem iparágunkra ólomként nehezedik ijesztő mérvben e középkori, avult intézmény.

Ez ügyben legelőször' szólalt fel egyesületünk buzgó, lelkes oszlopa: **Stadler** Károly, a m. államvas. budapesti közp. indóházának nagyérdemű vendéglőse, a „Budapesti szállodások-, vendéglősök és koreszmárosok-ipartársulatának“ f. évi apr. hóban tartott közgyűlésén.

Indítványa visszhangra talált egyesületünk elnökének: **Gundel** Jánosnak, minden jó, lelkes, nemes eszmékért lelkesülő, buzgó szívében. Tenni kell! volt első jel szava. S szép-hangu, gyújtó felhívást tett közzé ez ügyben, ugy lapunkban, mint a „Pester Journal“-ban. A felhívást ismerik már mélyen tisztelt ügybarataink. Magva az volt, hogy milyen értelemben kezeljék a regalét? Mi lett az eredmény? Elszomorító? Mert csak egy ember: Vass János, nagybányai üggyársunk állt mellénk, örömmel ragadva meg a célt.

Nem! Nem! Ujra, meg újra felemeljük és lobogtatjuk azon zászlót, melyre ragyogó betűkkel fel van írva: Alakítsuk meg a magyar országos vendéglősök szövetségét! Nem csüggedünk, a közönyös hidegségben szunyadókat felrázza lethargijukból kiáltó, lelkes szózatunk. A kételkedőket meggyőzzük. Hiszen az ő érdekükért harezolunk. Az „Ej rá érünk arra! még!“ elvet vallók belátják igazságunkat, s körénk tömörülnek, s felkiáltanak: „Egyesült erővel, munkára fel! Most, vagy soha! A patakokból folyó, folyókból tenger lesz. „Magyarország szíve, a főváros az melyhez kell, hogy hazánk vidékeinek erői csoportosuljanak. Sajnos, hogy főleg a vidéki vendéglősök azok, kik nem akarják kiáltó szavunkat meghallani. Pedig saját érdekükben, nekik kellene felkarolni a fentemlített országos egyesülés megalapításának eszméjét, nekik kellene a fővárosiakkal vállvetve, egyesült erővel küzdeni addig is, míg a törvényhozás emberei valamikor a regale ügyet rendezni fogják.

Helybeli és vidéki ügybaratáinkon van most a sor. Ne hallogassák a célt, melynek elérése az odaadó buzgóságtól függ. „Segíts magadon, s az Isten is megsegít! szól a közmondás. Mi is hiába várunk szétszakadozott erővel javulást súlyos helyzetünkre, jó eredményt, hanem ha összetartunk, egyesülünk, országos szövetséget alapítunk, tántoríthatatlanul, egyesült erővel küzdünk a kitűzött célért: siker fogja koronázni művünket!

Mit vereinten Kräften.

Was nützen die besten Vorsätze, wenn selbe am Papiere bleiben und keine Nachahmer finden?

Die Apostel jedes Glaubens, jeder edlen Idee und großen Sache mußten ihre Bahn mit angestrengten Kräften brechen und unverzagt drängen sie ihrem Ziele entgegen, wissend zwar, daß sie nur von Wenigen verstanden werden. Und wenn es vor Jahren schon schwer war, eine Idee in weiten Kreisen zu verbreiten, wie sollte dies heutzutage besser gehen?! Schiefen doch in unserem fortgeschrittenen Zeitalter die Vereine wie Pilze empor, deren Gründer Leichtgläubige mit vielem Lärm auf ihren Leim locken, die dann zur Bestimmung kommend einsehen, daß das erreichte Ziel eigentlich „nichts“ sei! Natürlich wird das Publikum hiedurch mißtrauisch und hält sich entweder gänzlich fern, oder begibt sich, bei zwar vorhandenem Interesse für eine Sache nur mit Reserve in den Kreis der Verfechter derselben.

Auch wir waren uns der Sisyphus-Arbeit die wir begannen wohl bewußt. Wir erwarteten keinen allgemeinen, hingebenden Enthusiasmus, aber unser guter Glaube, unsere Kraft wankte nicht, sondern wurde noch verdoppelt dadurch, daß sich Männer an unserer Spitze stellten, die im Interesse jedes Zweiges unseres Gewerbes, mit starken Armen die Fahne emporhalten, auf der geschrieben steht: „Mit vereinten Kräften.“

Diese Männer tragen die Ideen, die unser Blatt verkündet tief im Herzen. Bei dem Lichte ihrer erhobenen Fackeln erstrahlt in reinem Glanze unsere Richtung, unser Ziel. Ja, sie hegen die tiefe Ueberzeugung, daß wir siegen müssen, daß unser Gewerbe erblühen wird.

Wir sagen mit den Lateinern: Durch Zusammenwirken werden kleine Dinge allmählig groß, während durch die eisige Kälte der Uneinigkeit große Dinge klein werden. — Die Wirthe in ganz Ungarn befinden sich leider in der traurigen Lage, daß sie betreffs des Regales noch immer so stehen, wie vor dem Freiheitskampfe und vielleicht war damals, als das Regale noch das Eigenthum einzelner Herrschaften war, dessen Pachtung nicht einmal so schwer und so theuer wie jetzt, da Städte, Gemeinden, Private das Regale-Recht kaufen, deren Geldgier die Wirthe nicht im Stande sind zu befriedigen, indem die Pachtsumme übertrieben hoch ist, der Besuch des Publikums aber in dieser Zeit des Geldmangels äußerst spärlich wird, so daß die Wirthe nicht nur keinen Nutzen haben, sondern sogar die Möglichkeit ihrer anständigen Existenz bereits fraglich wird.

Von Tag zu Tag mehrten sich die Mißbräuche mit dem Regale, die projektirten Ablösungs-Modalitäten sind nicht zweckentsprechend und erleichtern nicht im mindesten die althergebrachten Zustände, mit der diese mittelalterliche Institution auf unserem Gewerbe lastet und dasselbe zu erdrücken droht.

Carl Stadler, der verdienstvolle Restaurateur des Centralbahnhofes der ungarischen Staatsbahnen, ein eifriges Mitglied und reelle Stütze unserer Genossenschaft, brachte diese Angelegenheit in der im Monate April l. J. abgehaltenen Generalversammlung zur Sprache. Johann Gundel, unser hochverehrter Vereinspräsident, für alles Gute und Edle begeistert, acceptirte sofort seinen Vorschlag. „Es muß gehandelt werden“, war sein erstes Wort und in warmem, zündendem Tone veröffentlichte er in diesem Sinne einen Aufruf in diesem Blatte und im „Neuen Pester Journal“. Unsere geehrten Genossen kennen diesen Aufruf: er behandelte eingehend die Handhabung des Regales. Was war das Resultat? — Leider fand sich nur ein Mann, unser Berufsgenosse Vass János in Nagy-Bánya, der unser Ziel freudig begrüßend, sich zu uns gesellte.

Nein! Nein! Immer von neuem entfalte sich und flattere hoch und unverzagt unsere Fahne mit der leuchtenden Inschrift: Gründen wir den ungarischen Landes-Gastwirthe-Verband! Wir sind nicht muthlos! Die Kühnen, die Gleichgültigen müssen aus ihrer Lethargie aufgerüttelt werden durch den begeistertsten Ton unseres Aufrufes! Die Zweifelnden werden überzeugt! Wir kämpfen um ein gemeinsames Interesse! Die „Wir können warten“-Anhänger sehen unsere Wahrheit ein und sich um uns schaarend rufen sie: „Mit vereinten Kräften, auf zur Arbeit! Jetzt, oder nie! Aus den Bächen werden Flüsse und reizende Ströme!“ Ungarns Herz, unsere schöne Hauptstadt ist der Ort, wohin sich die Kräfte der Provinz konzentriren sollen. Leider sind gerade die Wirthe in der Provinz diejenigen, die unser rufendes Wort nicht hören wollen, während sie doch auch im eigenen Interesse, die Idee des oben erwähnten Landes-Verbandes zu verwirklichen trachten sollten, um in geschlossener Reihe mit ihren hauptstädtischen Genossen handeln und kämpfen zu können für die Wahrung des Ansehens und des Vortheiles des gemeinsamen Gewerbes, bis endlich die Männer des Gesetzes die Regale-Angelegenheit ordnen werden.

„Hilf dir selbst und Gott wird dir helfen“ sagt das Sprichwort. Die Reihe ist an uns allen, Hauptstadt und Provinz! Säumen wir nicht unser Ziel zu erreichen! Umsonst erwarten wir bei unseren zerstückelten Kräften eine Erleichterung unserer drückenden Verhältnisse: nur Vereinigung kann Besserung bringen! Vereinigen wir uns also zu einem Landes-Verbande, halten wir getreulich und unerschütterlich zusammen, und unser Streben mit vereinten Kräften, wird endlich doch vom Erfolge gekrönt werden! Glück auf!

Jegyzőkönyv,

a budapesti szállodások, - vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulatának választmánya által, az „orsz. szövetség“ és „nyugdíj alap“ létesítése czéljából tanulmányozás és indítványtétel végett kiküldött szűkebb körű bizottság 1886. szeptember hó 23-ikán tartott üléséről. Elnök Walter Ferencz.

Jelen vannak; Glück Frigyes, Kommer Ferencz, Stadler Károly, Wrabetz Frigyes bizottsági tagok és Ihász György, a „Vendéglősök Lapja“ képviselőjében. Jegyző Walter Károly.

Elnök üdvözli az egybegyülteket, s midőn az előttük fekvő fontos tárgyak érdemleges megvitatására fölhívja, az ülést megnyitottnak nyilvánítja s felkéri Stadler Károly urat, mint az „országos szövetség“ eszméjének indítványozóját, véleményének előterjesztésére.

I. Stadler Károly ur hosszabb, érveken gazdag beszédben fejtegette az „orsz. szövetség“ létesítésének fontosságát és nélkülözhetetlenségét s végül a következő indítványt tette:

„Mondja ki az ötös bizottság, hogy az „orsz. szövetség“ létesítését nem csak szükségesnek, de nélkülözhetetlennek is tartja s e végből hivassék fel a 11-es bizottság utján a választmány, miszerint felhívást boesát ki az ország vidéki városainak korcsmárosaihoz az iránt, hogy hajlandók-e egy országos korcsmáros értekezlet megtartására Budapesten összejönni, az „orsz. szövetség“ s a „nyugdíj alap“ létesítése, a „regale ügy“ rendezése és más fontos tárgy megbeszélése végett.“

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatott.

II. Walter Ferencz ur, mint a „nyugdíj alap“ indítványozója, mely tanulmányról tanuskodó javaslattal lépett a bizottság elé, tekintettel azonban arra, hogy a „nyugdíj alap“ ép oly

országos ügy, mint a szövetség, csatlakozik Stadler Károly ur indítványához s a „nyugdíj-alap“-ra vonatkozó javaslatát kéri az országos korcsmáros értekezlet vitatárgyává tenni.

Ez indítvány is egyhangulag elfogadtatott s ezel kapcsolatban az ötös-bizottság a következő indítvánnyal lép a 11-es bizottság elé: 1. Adassék ki — a budapesti szállodások-, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata költségén, a társulat hivatalos szakközlönye — a „Vendéglősök Lapja“ egy külön kiadásban, melynek első lapján legyen a t. pályatársakhoz intézendő, a tárgyról kimerítő ismertetést magában foglaló felhívás egy „országos vendéglős értekezlet megtartása czéljából. 2. Nyomattassanak ki e külön számban az eddig megjelent s e tárgyról szóló jelesebb czikkek. 3. Az így kiállított külön kiadású lap minden egyes, az országban üzlettel bíró pályatársnak könnyebb betekintés és megértés végett ingyen és bérmentve küldessék meg oly hozzáadással, hogy a „Budapesti szállodások-, vendéglősök-és korcsmárosok-ipartársulata“ csak az esetben hajlandó az értekezletet összehívni, ha a vidéki pályatársak közül 1886. november-hó 15-ig elegendő számban jelentkeztek irásban a hivatalos helyiségben (Budapest, Lipót-utca 12. szám), 4. Ezen lap magyar és német nyelven nyomattassék. 5. Választassék egy állandó intéző bizottság,

III. Végül kimondatott, hogy az indítványozó urak indítványait az orsz. értekezletre memorandum alakjában nyujtsák be.

Ezzel az ülés véget ért.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Walter Károly,
biz. jegyző.

Walter Ferencz,
biz. elnök.

Hitelesítették:

Kommer Ferencz, Stadler Károly, Wrabetz Frigyes, Glück Frigyes, biz. tagok.

Protokoll

des durch den Ausschuss der „Budapester Hoteliers-, Gast- und Schankwirthe-Genossenschaft“ entsendeten engeren Fünfer-Comité's behufs Studium und Antragstellung zur Gründung eines „Ungar. Landesverbandes“ und eines „Ungar. Pensionfondes“ abgehaltenen Sitzung am 23. September 1886.

Präsident Franz Walter, gegenwärtig Friedrich Glück, Franz Kommer, Carl Stadler, Friedrich Wrabetz, Comité-Mitglieder, in Vertretung der „Vendéglősök Lapja“ Georg Jháß, Sekretär Carl Walter.

Präsident begrüßt das Comité und indem er die vorliegenden wichtigen Gegenstände einer gründlichen eingehenden Besprechung und Diskussion empfiehlt, erklärt er die Sitzung für eröffnet und forderte den Antragsteller des Landesverbandes, Herrn Carl Stadler auf, seine diesbezüglichen Propositionen gefälligst vorzulegen.

I. Herr Carl Stadler erörtert in einer durch Erfahrungen reichen Rede die Nothwendigkeit, Wichtigkeit und Unentbehrlichkeit des Ungar. Landesverbandes und stellt folgende Anträge, in welcher Weise die Gründung eines Verbandes möglich wäre.

Es möge das Fünfer-Comité aussprechen, daß es die Gründung des Ungar. Landesverbandes nicht nur für nothwendig, sondern für unentbehrlich halte, ferner möge durch das Fünfer-Comité der Ausschuss aufgefordert werden, einen Aufruf an sämtliche Fachgenossen der Hauptstadt und der Provinz ergehen zu lassen, in welchem dieselben aufzufordern sind, ob sie geneigt wären zu einem Gastwirthe-Tage nach Budapest zu kommen, um die für unser Gewerbe

wichtigen Fragen als die Gründung eines Landes-Verbandes, die Gründung eines Pensions-fondes und die Regelung des „Regale“-Rechtes und andere Anträge zu besprechen.

Dieser Antrag wurde einstimmig angenommen.

II. Herr Franz Walter als Antragsteller des Pensionsfondes eröffnet seinen Vortrag und beleuchtet denselben in solch klarer Weise, daß von einem tiefgehenden Studium seines Gegenstandes Zeugniß gibt. Nachdem aber dieser Gegenstand sowie der Ungar. Landes-Verband Gegenstände des *Gastwirthes-Tages* sein werden, so schließt sich Antragsteller der Proposition Herrn Carl Stadler's an und wünscht, seinen Antrag am *Gastwirthes-Tag* als Referat zur Diskussion zu bringen.

Auch dieser Antrag wurde einstimmig angenommen und tritt das Fünfer-Comité in Zusammenhang mit dem Vorerwähnten mit folgenden Propositionen an das *Esfer-Comité*.

1. Es möge auf Kosten der Budapester Genossenschaft eine separate Ausgabe der „Vendéglősök Lapja“ erscheinen, dessen erste Seite einen gut abgefaßten Aufruf an alle Fachgenossen enthalten soll, mit der genauen Angabe des Zweckes, warum wir die Abhaltung eines *Gastwirthes-Tages* für nothwendig halten.

2. Es mögen in dieser Ausgabe alle auf diesem Gegenstande bezughabende Artikel erscheinen.

3. Das so ausgestattete Blatt möge an alle Fachgenossen gratis und portofrei eingesendet werden zur Bekanntschaft dieser unserer Bewegung und daß die Budapester Genossenschaft nur dann geneigt wäre den *Gastwirthes-Tag* einzuberufen, wenn bis zum 15. November von den Provinzgenossen eine genügende Anzahl die Betheiligung schriftlich ins Amtskloster (Budapest, Lipót-utca 12. szám) angemeldet haben.

4. Dieses Blatt in ungarisch und deutscher Sprache erscheinen zu lassen.

5. Es möge ein ständiges *Exekutiv-Comité* gewählt werden.

III. Schließlich wurde ausgesprochen, daß die Anträge der Herren in Form eines Memorandums zum *Exekutiv-Comité* des ungar. *Gastwirthes-Tages* einzureichen sind und das als Referat vorgetragen werde.

Mit diesem wurde die Sitzung geschlossen.

Carl Walter, Franz Walter,
Sekretär. Präsident.

Autenticirt wurden **Franz Kommer, Carl Stadler, Friedrich Wrabetz, Friedrich Glück** als *Comité-Mitglieder*.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a budapesti szállodások vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának iroda helyiségében 1886 október 6-ikán Gundel János ur elnöklete alatt tartott választmányi üléséről.

Jelen vannak: Walter Ferencz alelnök, Kammer Ernő, Hell Ferencz, Fanzler János, Ruscher György, Hermann Ferencz, Barabás József, Kommer Ferencz, Staufer András, Stamm András, Störi Adolf, Pavelka Antal, Fritz János, Löffelmann Vilmos, Stadler Károly, Glück Frigyes, Ment András, Kern Ferencz, Blaschka István, Wirth Ferencz, Wrabetz Frigyes Steinbeisz János, ifj. Ács Károly ipartársulati jogtanácsos, Begázszy Nándor titkár, Walter Károly bizottsági jegyző, és Ihász György a „Vendéglősök Lapja“ képviselőjében.

Elnök üdvözlö a jelenlevőket, constatálja a határozat képességet s az ülést megnyitottának nyilváníti, a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Stamm és Barabás urakat kéri fel.

Olvastatott a f. év június hó 1-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve.

Tudomásul vétetik s Hermann Ferencz és Stadler Károly urak által hitelesítettik.

Elnök bejelenti, hogy az első budapesti lövész hadastyaan egylet zászló szentelési ünnepélyre 10 frt lett átküldve. Bemutatja továbbá Leopold Mátyás szegény sorsa társulati tag kérvényét, melyben némi segélyért esedezik.

A választmány tekintettel, hogy kérelmezőnek már egy ízben 15 frt segélyt adott, ismételtén 25 frt segélyt szavaz meg.

Olvastatott özv. Schramek Károlyné volt vendéglősnő kérvénye, kinek segély címén szintén 15 frtot szavazott meg a választmány.

Elnök örömmel jelenti hogy újabban 165 új taggal szaporodott ipartársulat tagjainak létszáma s ezidő szerint ipartársulatunknak 981 tagja van.

Örvendetesen tudomásul vétetik.

Következett a vendéglősök országos értekezletének egybehívása czéljából kiküldött 5-ös bizottság jelentése.

Stadler Károly ur beterjeszti ez 5-ös bizottság jelentését,

A választmány a bizottság jelentését minden egyes tételében elfogadja s az országos értekezletre való jelentkezések czéljából a társulati hivatalos szakközlönyben közlendő felhívás szerkesztésével s a tovább intézkedésre nézve az 5-ös bizottság tagjai bizatnak meg.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

Különfélék.

Lapunk mai száma az országos értekezlet egybehívása czéljából hazai összes szaktársainknak ipartársulatunk részéről ingyen megküldetik, egyelőre más felhívás nem küldetik szét.

Die heutige Nummer unseres Blattes wird zum Zwecke der Einberufung zur Landes-Conferenz an sämtlichen vaterländischen Collegen von unserer Gewerlegenenschaft gratis verschickt. Ein anderer Aufruf erfolgt vorläufig nicht.

Fényes esküvő volt a múlt hó 21-ikén Munkácson. Nagy Lajos, Nagy Zsigmondnak a Csilagszállodásnak közszeretben álló és jó hírnek örvendő derék testvér öcse, vezető oltárhoz Gyöngyösi Paula kisasszonyt: Gyöngyösi Ferencz, tekintélyes iparos szellemdus leányát, az esküvőt fényes lakoma követte, melyen jelen volt a város színe java, ugy szintén a helyben álomásozó es. k. közös hadseregbeli tiszti kar: Boldogság és megelégedés kísérje az új párt az élet utain!

Nyiregyházán az „Europa“ kávéházat Deutsch Jakob a Deutsch és Reichenberg-czég egyik tagja vette át. Sok szerencsét!

A budapesti osztrák magy államvasuti indóházi vendéglőt Sztanek Béla volt Ruttkai vasuti vendéglős vette át.

A miskolci vasuti indóházi vendéglőt Soper István, a budapesti „Orient“ szálloda régi derék főpinczéje, a magyarosodás egyik előharczoza vette át. Szívből üdvözljük!

Rambovszky József a miskolci vasuti vendéglő volt bérleje régi szállodáját Szentesen ismét átvette.

Vendéglős ipartársulatunk választmányja az orsz. értekezlet egybehívása körül előforduló ügyek elintzésére az ötös bizottságot bizta meg. E bizottság legutóbb Walter Ferencz biz. elnök urnál a „Fehér ló“ szállodában tartotta meg üléseit. Jelen voltak: Walter Ferencz biz. elnök. Stadler Károly, Kommer, Ferencz, Glück Frigyes, Wra-

betz Frigyes ifj. Ács Károly ügyvéd, Walter Károly jegyző és Ihász György. Az ülések főtárgyát a mai számunkban közzétett felhívás szerkesztése képezte, melynek fogalmazásával ifj. Ács Károly társulati jogtanácsos ur bizatott meg. Az orsz. értekezlet tárgyait képező fontos és nagyholderejű kérdésekre vonatkozólag lapunkban már megjelent közleményeknek német nyelvre való átfordítását Stadler Károly és Glück Frigyes urak voltak szivesek magukra vállalni.

Bucsuszavak Mindazon igen tisztelt* jóbarátaim ismerőseim és pályatársaim, kiktől Budapestről történt eltávozásom alkalmából személyesen elnem bucsuzhattam: fogadják ezuttal irányomban tanusított jó indulatukért hálás köszönetemet s kérem mindnyájukat, tartsanak meg tovább is szives emlékezetükben. Mikolczon 1886. október 3. Hazafias üdvözléttel: Soper István, vasuti pályaudvari vendéglős.

Vendéglős ipartársulatunk tagjai, legutóbbi társa összejövetelüket Budán Barabás József ur vendéglőjében tartották, a legközelebbi összejövetel Kammer Ernő urnál a „Vadász kúrt“ szállodában leend.

Tisztelt olvasóinkhoz.

Lapunk f. évi október hó elején új évnegyedett kezdett. A hírlapirodalomban szokás az, ilyenkor nagyhangú előfizetési felhívásokat, nagy szabásu ígéretek tesznek közzé. A mi munkáságunk, mit eddig és ezután folytunk sem üres öndicséretre, sem ígéretekre nem szorul. Programmunk, melyben lapunk kétségbevonhatatlan létjogosultsága rejlik, a vendéglősök tekintélyes testületének érdekei előmozdítása s magasra tétele. Fontos és a társadalomra nézve jótékony küzdelem. Nehézségekkel jár, s némileg könnyűvé csak ugy lehet, ha a szaktekintélyek erkölcsileg támogatnak s az egész testület felismerve lapunkban saját érdekét, nem vonja meg továbbra sem pártfogását, hanem egyes vezérférfiak buzgalmukat méginkább kifejtik a lap terjesztése körül. Kivánatos ez nem csak a lap anyagi helyzetének emelése szempontjából, hanem azért is, mert a „Vendéglősök Lapja“ elterjedtségének mérvében rejlik a testületi szelem ereje. Lapunk központja és találkozási helye azoknak a szellemi erőknek, kik tölal, tapasztalataik kincseivel osztályunk tekintélyének, önképzésének munkájához hozzájárulnak. Sok a javítani való még s erre csak az önismeret alapján jöhetünk, s az önismeretet testületünk közlönye olvasásából meritjük. Minden társadalmi osztálynak meg van a maga közlönye, e nélkül fejlődéseiknek nincsen biztosítéka.

Mi a magunk részéről elkövetünk mindent, hogy a milyen mértékben lapunk terjed, olyan mértékben emeljük a tartalmat is, mert a szellemi eszközökkel csak kellő anyagi támogatás folytán rendelkezhetünk ugy a mint kellene.

Mind eddig, ugy jövőre is igyekezzünk egy részről felvetni a megvitatandó eszméket, kérdéseket, más részről az ismeretterjesztés utján előadni mindazon újításokat, melyekre szakkörünkben a gyakorlatnak szüksége lehet. Midőn az eddigi támogatásért köszönetünket fejezzük ki, kérjük azt továbbra is. **A szerkesztőség.** A „Vendéglősök Lapja“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 6 frt

Félévre . . . . . 3 frt

Évnegyedre . . . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek 5-kros postai utalvány mellett a kiadóhivatalba (Duna utca 7. sz.) küldendők.

*Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű hazai és külföldi t. utazó közönség becses tudomására hozni, hogy **a miskolczi vasuti pályaudvari**

vendéglői helyiséget

f. évi október hó 1-én árvettem.

Ennélfogva azon kérelemmel fordulok a n. é. helybeli és vidéki közönséghez, valamint összes jóakaróimhoz, miszerint ez üzleti helyiséget becses látogatásukkal megtisztelni méltóztassanak. — **Magam, ki évek hosszú során át mint főpinczér a vendégek kiszolgálása körül kellő tapasztalatot szerezvén, minden tehetségem s törekvésemet oda fogom irányozni, miszerint a mai kor kívánalmainak megfelelően berendezett vendéglőmben minden tisztelt vendégem teljes megelégedésével találkozom.** Főszílyt fektettem másodizben boraim jóságára és valódiságára, minek folytán a legnemesebb fajú boraimra ugyszintén kitűnő konyhámra s izletes ételeim pontos kiszolgálására is bátor vagyok nagyrabecsű figyelmüket felhívni.

Miskolcz, 1886. október hó 14.

Kiváló tisztelettel

Seper István,
vendéglős.

Kundmachung.

Erlaube mir den geehrten in- und ausländer reisenden Publicum zur gefälligen Kenntniss zu bringen, dass ich die an der Miskolzer

Bahn-Restaurations

und am 1-ten d. M. übernommen habe.

Indem ich dies zur Kenntniss bringe, wende ich mich mit der freudlichen Bitte an das p. t. Publicum, mich mit Ihrem werthen Besuche beehren zu vollen. — Meine durch langen Jahren als Oberkellner erworbenen Kenntnisse hoffte mit besten Erfolg angewendet zu haben, als ich die reisten und edelsten Qualitäten Weine meinen geehrten Gästen serviren kann und zweitens äussert streng bedacht bin auf vorzügliche gute Küche und promptes Serviren.

Miskolcz, am octóber 15. 1886.

Mit ausgewählter Hochachtung

Stephan Seper,
Restaurateur.

Minden borkezeléshez szükségelt anyagok, és pedig: **viza-hólyag, bor-zamat** (Weinbouquet), **borderítő-por** (Klärungspulver), **ugy porok a bor savanyúságának megszüntetésére**; továbbá **tökéletesen ártalmatlan borfestékek, gliczerin, gelatin, kénlapocskák** nemkülönbön **parafa-dugók** és **palaczkokra való cinn-csipkák** (Kapseln) a legjobb minőségben s legdúsabb választékban kaphatók:

Watterich Arnold

ur kereske-
désében

BUDAPEST,
Dohány-utca 1. szám a.

Arjegyzések és kezelési jegyzék
ingyen

Alle Bedarfsartikeln zu Wein-Manipulation, wie: **Hausenblase, Weinbouquets, Klärungspulver, unschädliche Weinfarben, Einschlag, Gelatine, Stoppeln, Glycerin, Zinnkapseln** etc., in besten Qualitäten billigst bei

ARNOLD WATTERICH

BUDAPEST,
Tabakgasse Nr. 1. (Huszár-ház).

Preiscourante und Manipulation
gratis

LAKOS LAJOS

ajánlja cs. k. szabadalmazott kitalálás nélküli

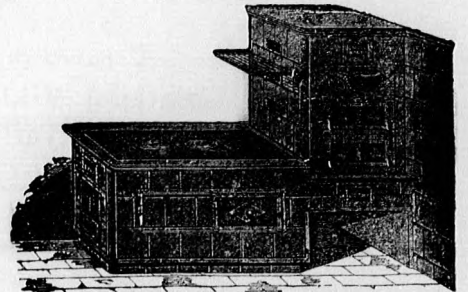
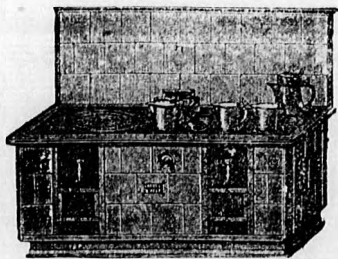
TAKARÉK-TÜZHELYEIT

A betétek meghajlás ellen bordákkal vannak ellátva. Készíték szinte új találmányu asztallal ellátott tüzhelyeket és a konyháról gőzkihúzóval ellátva szabályozható takaréktüzhelyeket,

melyeken lehet egy főzőlúkon kevesebb égőanyaggal főzni, készít és raktáron tart konyhaberendezéseket uraságok, magánzók és vendéglősök számára nemkülömben asztali takaréktüzhelyeket, faldalékos tüzhelyeket, falburkolatokat, cserép vagy márványból Beefsteak-tüzhelyeket,

sütő- és pasteta-kemenczék, füstkeletkezés minden konyha- vagy szobafüstésnél elhárítatik,

Minden általam készített munkákért jótallok.
Budapest, IV. ker., Kalap- és Lipót-utca sarkán 10. sz.

KARBOLSÁVOR

100 kilo 12 frt.

Édes zöld nagy paprika besavanyítani való
100 darab 40 krajczár.

Szalámi Ia	100 ko. frt	138.—
paprika Rózsa legfinomabb.	100 " "	120.—
Tarhonya tojásos legfinomabb	100 " "	34.—
Uj vörös hagyma	100 " "	5.50
Szalonna finom paprikás	100 " "	58.—
Szilvorium valódi szyrémi	100 " "	48.—

ajánlja 5 kilós posta-esomagba is, szilvorium csak 56 literes és nagyobb hordókban.

Megjegyzem, hogy csak is a legfinomabb minőségű árukat ajánlom.

BENISCH S. J.
Szegeden.

LETH és SPERLICH

Magyarország legelső és legnagyobb

elhelyező intézete

szállodai-, vendéglői-, és kávéházi-személyzetnek.

Budapest, kalap-utca 5. szám.

Telephon 392. szám.

Brünni kelmék

elegáns nyári öltözetre,

3.10 métert, azaz 4 bécsi rőfüt kitevő szelvényekben 4 frt 80 krért igen finom, 7 forintért legfinomabbat, 10 frt 50 krért legeslegfinomabb

valódi gyapjuszövetből szállít az összeg postautánvétele mellett a hiteles és szilárdnak ismert

SIEGEL-IMHOF

Tuchfabriks-Niederlage Brünben.

Nyilatkozat. Minden szelvény 3.10 mtr. hosszú és 136 cm. széles, tehát teljesen elég egy tökéletes úri öltözékre. — A fönnebbi czég ismert szilárdsága és jelentékeny munkaképessége kezesség arra, hogy csak a legjobb áru, pontosan a választott minta szerint szállíttatik.

De miután a szédelő czégek brünni árúk köpenye alatt garázdálkodnak, a fönnebbi czég ennek ellenében kívánatra mintákat is küld, ingyen és bérmentve.

Richter Károly

fűszer- és csemege-kereskedés
Bpest, Duna- és kéményseprő-utca sarkán.

Ajánlja a tisztelt szállodás, vendéglős és kocsmáros uraknak helyben mint vidéken jól felszerelt raktárát minden fűszerárúk- és csemegekből kitűnő minőségben és különös olcsó árak mellett. Mint például: **Czukor, kávé, tea, rum fűszer stb.**

FRANZÖS.

SENF.

Ungarische Industrie.

Das beste und billigste Senf-Fabrikat, unterscheidet sich dadurch von andern ähnlichen Fabrikaten, dass ich den besten Weinessig eigener Erzeugung dazu verwende und dadurch für die Gesundheit von grossen Einfluss ist.

L. MOCZNIK

Weinessig-Senf und Conserven Fabrik.

BUDAPEST, Tabakgasse 32.

Preiscourante versende ich 'auf Verlangen sofort.

Löwinger Károly

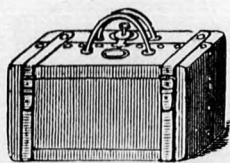
cs. kir. udv. börendös.
Budapest
 Főraktár: Kis hid-utca 10.
 Fiók: Bécsi-utca 3.

Ajánlja nagy választéku
 utazó börendjeit

a
 vendéglők és főpincérek
 részére pedig a legzeleszerűbbnek
 bizonyult

pénzes tárczáit.

A tárczák
 Sztanoj Miklós
 találmányai!!!

SZABÓ GERGELY

asztalos-mester

Budapest, VIII., Szilágyi-utca 2. szám.

Készíték a

szállodai, vendéglői és kávéházi berendezéshez
 szükségelt mindennemű asztalos munkákat,
 legjobb minőségű berendezés

keményfa-székeket

a legjutányosabb áron.

Elvállalok úgy nagybani mint kicsinybeni megrendelések.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

A mélyen tisztelt szállodás, vendéglős és kávéháztulajdonos urak szíves pártolását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
Szabó Gergely asztalos-mester.

KUNZ és MÖSSNER

vászon nagykereskedők és fehérnemű-gyárosok.

A magy. kir. első honvéd kerületi tisztii egyenruházati egyletnek
 fehérnemű szállító

BUDAPEST, KIGYÓTÉR (a „Szép Juhásznő“-höz.)

Ajánlják

valódi rumburgi, irhoni, kreasz, hollandi fonál
 és sziléziai vásznaikat,

mindennemű asztal és kávéterítkeket, továbbá gyermek, női és férfi mindennemű fehérneműket,

szállodák, vendéglők és kávéházak

szükségleteihez mindennemű gyártmányok
 nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék

270 frttól 5000 frtig és felébb.

Illustrált és áru-magyarazattal ellátott árjegyzékeket kívánatra bérmentesen küldünk.

A vásznak valóságáért kezeskedünk.

MOLNÁR és SÁRKÁNY

első háztartási és konyhaeszközök raktára

Budapest, dorottya-utca 6, Wurm-udvar.

Nagy választékban

FŐZŐ EDÉNYEK nichel, vörösréz, zománczott acséllemez, csiznozott acsél emez és zománczott öntöttvasból.
mosókonyha-, fürdőszoba és kórszoba-berendezések.

Különféle szerek és gépek a konyha és háztartás részére.

Pincze- és tejgazdászati szerek és berendezések.

Különféle szerek a lakások megvilágításához, tisztításához és fűtéséhez.

Teljes konyhaberendezések háztartások és szállodák részére.

Konyha- és háztartási butorok fából és vasból.

Theakészletek, kávékészletek, theaasztalok, valódi orosz szamovirok.

A cs. kir. szab. berndorfi alpacca-ezüst és alpacca-árúk magyarországi főraktára.

Vendéglő- és kávéház berendezések gyári áron számíttatnak.

Az első cs. kir. szab. KITSCHOLT ÁGOSTON-féle vasbutor-gyár magyarországi főraktára.

A solingi J. A. HENKELS-féle késáru-gyár raktára.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL KIVÁNATRA SZOLGÁLUNK.

Kais. kön. priv. Glasfabrikanten

C. STÖLZLE'S SÖHNE.

Niederlage: B U D A P E S T, VI., Königsgasse Nr. 50.

Glasfabriken und Raffinerien:

Alt-Nagelberg (Centrale),
 Neu-Nagelberg, Sofienwald,
 Eugenia, Eilfgang
 Suchenthal u. Georgenthal in Böhmen Franz-Josef-Bahn.

in Niederösterreich
 a/d. Franz-Josef-Bahn

Glasfabriken-Niederlagen:

Wien (Centrale) Wieden Freihaus 2. III. Hof.
 „ Rudolfsheim, Schönbrunnerstrasse 26.
 Prag Wenzelsplatz 47 neu.
 Budapest VI., Königsgasse 50.

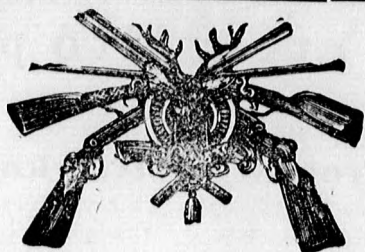
Diese Manufakturen umfassen 7 Glasfabriken mit 14 Gasöfen, und neuester Konstruktion Strecköfen nach belgischem Systeme; von diesen Fabriken ist eine über 100 und drei andere zwischen 40 und 50 Jahre im Betriebe. Die Fabrikation umfasst alle erdenklichen Sorten Glaswaren Vorzüglich weisses Crystalglas für Service, Press- und Gussglas, Farben, Schliff, Kreiden, Grün, Braunglas. Anerkannt berühmtes böhmisches und belgisches Tafelglas in allen Grössen, Stärken, Farbentafeln in allen Nuancen. **Specialität:** Glasgeschirre für Gasthaus, Kaffeehaus, Haushaltgebrauch in Guss und Schliff. Aelteste und weltberühmte Fabrikation von Syphon's glatt und mit Firmaätzung, Gazeuseflaschen mit Kugelverschluss.

Beleuchtungsartikel für Petroleum, Oehl, Gas und Elektrotechnik.

Aelteste Lieferanten für Eisenbahnen und Dampfschiffe. — Glasätzerei, Gravurwerkstätten, Malerei, Sandgebläse.

Muster und Special-Courante stets zu Diensten.

Üzlet alapítás 1804.

Ludvig József utóda

fegyverműves

Budapest, Muzemkörút 5. szám

Ajánlja dusan berendezett raktárát mindennemű vadász-, sörétes és czél-fegyverekben, továbbá szobafegyverek és pisztolyok. Forgó és czélpisztolyok teljesen belöve, jótállás mellett. Nem tetszés esetén 14 nap alatt kicseréltetnek Elvállal

minden e szakba vágó javításokat, pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak és jótállás mellett.

Üzlet alapítás 1804.

Kutschera Mihály közvetítő intézete.

Van szerencsém a n. é. vendéglős- és kávé uraknak becses tudomására hozni, hogy közvetítő intézetemet f. évi május-hó 1-től fogva Budapest, belváros **Lipót-utca I. szám** alá helyeztem át. Ennélfogva kérvén, miszerint előforduló szükség esetében, akármily nemű üzleti személyzetre nézve bizalommal hozzám fordulni méltóztassék, mély tisztelettel maradtam

Kutschera Mihály,
főügynök.

Iroda: **Lipót-utca I. sz. Duna-utca sarkán.**

Lakás: **IV., Lipót-utca 10. sz.**

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a „Nemzeti szálloda”-ban levő

kávéházamat

megnagyobbítottam s a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendeztem.

Midőn a n. érd. közönségnek eddig irányomban tanúsított nagybecsű pártfogásáért a legmélyebb köszönetemet fejezem ki, kérem azt továbbra is fenntartani.

Budapest, 1886. október 14.

Alázatos tisztelettel

Petanovits József, kávé.

Für Hotel, Café u. Restauration Besitzer

empfiehlt Gefertigter seine

Complete Cafésparherde mit u. ohne Geschirre,

so auch einzelne Bestandtheile derselben als: **Bemeri, feuerfeste Thoncilinder in 4 verschiedenen Dimensionen, bewegliche Röste, Roststäbe, Platten etc. Kupferne Küchengeschirre Kessel u. Kesselhäuser in jeder Art u. Grösse, geaichte Kupfer-Messzimente, Trichter u. s. w.**

Verzinnungen u. Reparaturen

werden solid, rasch und billig ausgeführt;

alte Metalle

in Kauf u. Tausch genommen.

Um geneigte Aufträge bittet Hochachtungsvoll

Kreisel Ágoston

Kupferschmied,

Budapest, VII, Dohány utca 6.

POLONYI JÁNOS férfi szabó-üzlete

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 16. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam a legújabb divat szerint a legelegánsabb őszi **FÉRFI RUHAK** a legjobb és legjutányosabb árak mellett készíttetnek és hogy a n. é. közönségnek a szövet-választásnál is szolgálatára lehessenek, nála mindennemű szövetminta a legújabb divat szerint nagy válrstékban kaphatók. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok tisztelettel **Polonyi Ján.** férfi-szabó.

VENDEGLŐ MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására jutatni, hogy

új vendéglőmet

a fővárosi VI. és VII. kerületi klubban, **Andrássy-út 39.** szeptember 18-án, délután 5 órakor, az újkor kívánalmainak megfelelőleg megnyitottam

Hosszas tevékenységemre hivatkozva és szilárd üzleti elveket tartva szem előtt, minden törekvésemet oda fogom irányozni, hogy a számottevő verseny mellett is t. vendégeimet mindenkor kielégítek. — Folyton a legjobb söröket fogom kimérni és pedig: a híres **udvari sört** az első magyar részvény-sörfőződéből, az annyira kedvelt **Dreher-féle eredeti bécsi kiviteli (márcziusi) sört** valamint a legjobb fajta **bel- és külföldi borokat.** Bátorkodom **tétényi saját termésű boraimra** különösen föl hívni a n. é. közönség figyelmét, valamint a szerezés-utczában (ugyanabban a házban) lévő nagyszerű pince-helyiségre.

Helyiségem különben ez idő szerint Budapestben egyedül a maga nemében és a következő részekből áll: a kényelmes klub-helyiségek az I. és II. emeleten a nagy **diszterem az étterme** kkel, a **vendéglő-helyiség** az **Andrássy-uton** egy ó-német sörszobával egyetemben és a tágas pince-helyiségek a szerezés-utczában. Ezen kívül több külön szoba áll rendelkezésre nagyobb társaságok és egyletek részére minden díj nélkül. — Jó konyha- és pince-, valamint előzékeny szolgálatról jó hírnevem kezeskedik. — Palaczk-sörök-, valamint borokért 10 üvegtől fölfelé helyben a házhoz szállítást ingyen eszközölöm.

Budapest, 1886. október 1. Kiváló tisztelettel

Süssenbeck Béla vendéglős,

fővárosi és VII. kerületi klub **Andrássy-út 39. szám.**

Hirdetmény.

1886. december 1-től kezdve bérbe **adatik** a helybeli m. k. vas- és aczélgyár és gyarmatának regálebirtokán (körülbelül 900 munkás, 1500 lakos) lévő egyedüli **vendéglő,** gazdasági épületek, jégveremmel és leltárral együtt (azonban a perczesi bányatelep kizárásával) egy serény és jártas

bérlő vendéglősnek,

ki a konyhát és a dohánytözt is saját számlájára vállalhatja.

A bérlet kölcsönös hat, vagy három havi felmondás mellett egyelőre egy próbaévre terjed, de újabb ajánlati hirdetmény nélkül meghosszabbítható.

A bérlőtől személyes üzletgyakorlás követeltetik.

A jelentkező ajánlkozók közül a szabad választás joga fentartatik.

Írásbeli ajánlatok, melyekben a szerződési feltételek ismerete kimelendő, 200 frt bánatpénzzel, legkésőbb **1886 október hó 20-áig,** nyitva vagy zártan, hozzánk nyújtandók be.

Személyes alkudozás kívánatos; bővebb felvilágosítás és a szerződési minta írásbelileg is közöltetik.

Diósgyőr-vasgyár 1886. október 1-én.

A diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár és kőszénbánya alkalmazottai fogyasztási szövetkezetének igazgatósága.

Vendéglő bérbeadás.

Kis - Kun - Félégyháza városa által 90.000 frt költséggel **ujjonnan épített vendéglő, szállodai-, kávéházi-, bor-, sör- és pálnika mérési joggal** 1887. évi január hó 1-ső napjától, esetleg f. évi november 15-től, tíz egymást követő évre, vagyis 1896. december hó 31-ig nyilvános árverésen **haszonbérbe fog adatni.**

A vendéglő épület áll: egy színházi és táncvigalmi czélokra szolgáló butorozott disz- és két mellék teremből, 21 szobából, kávéházi, koresmai, nyári mulató s a hozzá tartozó pincze, konyha, istálló kocsiszin s egyéb mellék helyiségekből.

Az árverés alkalmával bánatpénzük készpénzben az évi bérösszeg 20%-ka, a bérlet biztosításául pedig egy évi bérösszeg teendő le készpénzben, óvadékképes értékpapirokban, kézi- vagy jelzálogban.

Bérelni szándékozók azzal hivatnak fel, hogy a nyilvános árverés f. évi október hó 14-én d. e. 9 órakor fog a városa közgyűlési termében megtartatni. Zárt ajánlatok is elfogadhatnak s az árverés megtartása után bontatnak fel. — Az árverési feltételek előzetesen megtekinthetők a hivatalos órák alatt a város főjegyzői hivatalában.

Kelt Kis-Kun-Félégyháza város 1886. évi szeptember hó 12-én tartott képviselői közgyűléséből.

Molnár István,
polgármester.

Szabadalmazott legbiztosabb francia bortisztító por

Bonin Jullientől.

Egyedüli főraktár Ausztria-Magyarországra
Frommer testvéreknél
pincze-gazdászati czikkek raktárában
Budapest, VII. kerület. Dohány utca 5. sz.

Patentirtes sicherstes

Klär-Pulver

für Wein und Allen geistigen Getränken von
Bonin Jullien.
Hauptdepot und Alleinverkauf für Oesterreich-
Ungarn bei

Brüder Frommer

Budapest, VII., Tabakgasse 5.

Brüder Frommer

Budapest, VII., Tabakgasse Nr. 5.

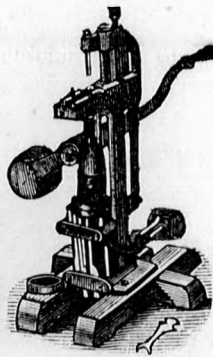
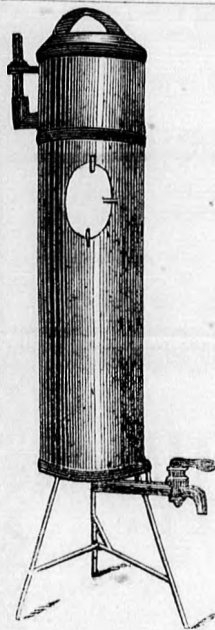
Empfehlen ihr grosses Lager von **Korkstoppeln, Flaschenkapsel, Flaschen, Vignetten, Flaschen-Siegellack, Fasspunde- und Zapfen, Gummischläuche, Fasspipen, Verkorkungs- und Verkapselungs-Maschinen.**

Filtrirapparate,

Filtrirsäcke, Filtrirhüte, Filtrirkohle,

Verdichtungspasta für rinnende Fässer.

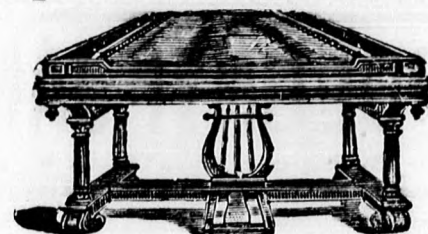
Preisourante versende auf Wunsch gratis und franco.

Brückner Nándor

első hegedű és czimbalom műhangszer-készítő.
Budapest, magyar-utca 4.

Alapított 1874-ik évben.

Ajánlja a nagyérdemű zenekedvelő közönségnek a legújabb és a lezeleszerűbbnek elismert

pedál-czimbalmokat

legújabb szerkezetű hangfogóval, saját találmánya, egyedül csak nála kapható. Az 1885. évi orsz. kiállítás alkalmából kitűnő és czélszerűnek talált új pedál hangfogó találmányáért az elismerési érmet nyert. — Czimbalmái különösen dupla hangú és szép csinos kiállításáról is igen nevezetesek.

Kohn Mór

I-ső budapesti

Művegyészeti ruhatisztító-gyár.

Főüzlet: Andrassy-ut 42. sz. Fiókja: Dalszínház-utca 4. boltszám, szemközt a királyi pályahely bejáratl.

Elvállal mindennemű

uri- és női ruhákat

tisztítás, festés és ujítás végett a legutányosabb árakon, műtömmunkák, valamint pinczertanoncoknak kész ruhák készítését.

Kivánatra nadrágok és kabátok, ujjak 4 centiméterrel meghosszabbíthatnak, toldás nélkül.

Becsés kivánatra egész öltönyök 5 óra alatt elkészíttetnek. — Ruhák házról is elvittetnek. Szükség esetén levelező-lap is kielégít, a mely a számlából levonathatik.

Kéretik a czimre jól figyelni.

Szálloda megnyitási jelentés!

Van szerencsém a nagyérdemű hazai és külföldi utazó közönségét tisztelettel értesíteni, hogy Békés-Csabán egy a mai kor minden igényeinek teljesen megfelelő, csinosan és izlésen berendezett

SZÁLLODÁT

építtettem s azt f. év október hó 1-én megnyitom.

Szállodám számos vendégszobákkal a n. t. közönség kényelmének megfelelő csinos **vendéglő és kávéházi helyiséggel** van ellátva. Izletes ételek és italokról, valamint a **szobák mérsékelt áráról**, úgy pontos és gyors kiszolgálatról gondoskodni fogok. — A nagyérdemű közönség kegyes látogatását kérve maradtam

Békés-Csabán 1886. szept hó 15.

hazafiui tisztelettel

Murányi Gusztáv,
szálloda-birtokos.

Hotel-Eröffnungs-Anzeige!

Ich habe die Ehre das geehrte in- und ausländische reisende Publikum ergebenst zu verständigen, dass ich in Békés-Csaba, ein den modernen Zeitverhältnissen vollständig entsprechendes, prächtiges

HOTEL

erbaut habe und dasselbe am 1. Oktober l. J. eröffne.

In meinem Hotel stehen dem geehrten Publikum zahlreiche Gastzimmer, sowie elegante **Restaurations- und Caféhauslokalitäten** zur gef. Verfügung.

Für schmackhafte Speisen und Getränke sowie für **billige Zimmerpreise** und prompte Bedienung ist bestens gesorgt. Indem ich den Zuspruch des geehrten Publikums erbitte, bleibe mit

patriotischer Hochachtung

Békés-Csaba, 15. September 1886.

Gustáv Murányi,
Hotel-Besitzer.